

Verslag

Bijeenkomst co-creatie volkstuinencomplex in De Nieuwe Kern – thema 1, bijeenkomst 1 (15 november 2023)

Op woensdag 15 november vond de eerste bijeenkomst plaats rond thema 1, namelijk de doorlopende fietsroute en de functies die daarlangs komen. De locatie van de bijeenkomst was het verenigingsgebouw van tuinpark Ons Lustoord, gelegen aan de Verbindingsweg 1. Van tevoren waren er 29 aanmeldingen. De avond werd bijgewoond door in totaal 20 deelnemers, uit alle vier de tuinparken.

Opening en welkom

Joop de Haan heet alle aanwezigen welkom en licht de bijeenkomst verder toe. Dit is de eerste bijeenkomst met de focus op het vinden van een doorlopende fietsroute en mogelijke functies die daarlangs kunnen komen. De Groene Kern is tegen het verdwijnen van de tuinen en gaat de formele weg volgen om bezwaar te maken. Deze co-creatie is echter bedoeld om na te denken over het scenario waarin de tuinen toch moeten verdwijnen.

De voorwaarden van de gemeente Ouder-Amstel zijn duidelijk: een doorgaande fietsroute door de tuinparken, die het hele jaar dag en nacht open is en nieuwe functies erlangs krijgt. Om de tuinen meer de integreren met de toekomstige woonwijk en recreatie mogelijk te maken, ziet de gemeente graag extra ingangen komen. De buitensingel wordt waarschijnlijk aangewezen als ontsluiting van de nieuwe woonkern. Voor veel tuinders is dat een schrikbeeld. Het doel van de bijeenkomst is dus om een eerste stap te zetten richting een goed onderbouwd alternatief.

Samenvatting van de gesprekken

Na de introductie verdeelt de groep zich over drie tafels. Bij iedere tafel hoort iemand om het gesprek te notuleren en een landschapsarchitect van H+N+S om scenario's voor te leggen en ideeën te visualiseren. Deelnemers van hetzelfde tuinpark verdelen zich zoveel mogelijk over de verschillende tafels. H+N+S heeft twee varianten meegenomen om het gesprek mee te openen.

Variant 1

De eerste variant voldoet aan de voorwaarden van de gemeente Ouder-Amstel. Het gaat om een openbare recreatieve route door de parken, die het hele jaar door dag en nacht open is. Aan beide kanten van de route zijn slootjes en hoge heggen ingetekend, om zoveel mogelijk te voorkomen dat niet-tuinders overal kunnen komen. Daardoor is er relatief veel ruimte nodig. Inclusief een wandelpad, ruimte voor lichtmasten en slootjes ter afscheiding zou de route ongeveer 13 meter breed moeten worden. Er moeten in totaal 15 tuinen met huisje plaats maken om deze fietsroute mogelijk te maken. Er zijn haakse hoeken in de route getekend, om de snelheden door het gebied te temperen.

De **route** zelf ligt nog niet vast. De tuinders benoemen bijvoorbeeld dat er gekeken moet worden naar het pad rondom de tuincomplexen van De Federatie en Ons Lustoord. De ingetekende route zorgt volgens hen voor een onlogische verdeling, waarbij een deel van Ons Lustoord bij De Federatie zou worden getrokken en tuinpark Dijkzicht ongewenst wordt opgesplitst in twee delen. Los daarvan benoemen de tuinders dat het team vooral moet zoeken naar een route waarvoor zo min mogelijk tuinen hoeven te wijken. Zo doet iemand de suggestie om de fietsroute na Ons Lustoord en De Federatie verder te laten lopen via de Buitensingel, zodat er geen 11 tuinen weg hoeven. Ook wijzen de

Verslag

tuinders op een andere manier om de verenigingsgebouwen van De Federatie en Ons Lustoord te leiden, zodat die vier tuinen niet verloren gaan.

De grootste vraag die tuinders hebben is wie de fietsroute gaat **onderhouden en beheren**. Deze variant wordt gezien als een kostbare optie die veel onderhoud vergt. De weg van de route zelf, maar ook de straatverlichting, mogelijke handhaving en extra bruggen richting het tuinpark. In deze variant hoort het fietspad bij de openbare ruimte, waardoor het beheer bij de gemeente Ouder-Amstel ligt. De tuinders betwijfelen of de gemeente de veiligheid – sociaal en verkeersmatig – kan waarborgen. De tuinders gebruiken de huidige hoofdroute bijvoorbeeld als leveringsroute voor de tuinen, met kruiwagens en tractoren. Veel tuinders zien dat leiden tot gevaarlijke situaties in combinatie met elektrische fietsen. Verder vragen ze zich af hoe het zit met de veiligheid van zo'n afgelegen route, vooral in de avonduren. Daarnaast zijn ze een deel van het jaar niet op het park aanwezig en zijn er zorgen over het onbemand laten van de tuinen en huisjes als er meer verkeer langskomt.

Het **huidige fietspad over de Buitensingel** is ook onderwerp van gesprek. De meeste tuinders zien de noodzaak van het verbeteren en uitbreiden van dat fietspad. Bruggetjes maken vanaf dat fietspad naar de tuinparken ziet een aantal tuinders als alternatief. Niet iedereen beschouwt de Buitensingel nu als een veilige route voor fietsers door het vrachtverkeer. De tuinders hopen het voor snelle fietsers aantrekkelijker te maken om langs de parken te gaan, terwijl alleen echte recreatieve fietsers dan misschien het pad binnendoor kiezen. Een aantal tuinders vraagt zich daarom af hoeveel mensen überhaupt gebruik zullen maken van het pad door de tuinparken. Op dit moment is daar nog geen inschatting van gemaakt.

Variant 2

Voor de tweede variant hebben de landschapontwerpers van H+N+S een andere insteek bedacht. Het is een smallere recreatieve route door de parken. De fietser is te gast op het pad, zodat er ook veilig recreatief gewandeld kan worden. Het huidige pad zou op stukken wel iets verbreed moeten worden om aan de eisen te voldoen, maar niet zoveel als in variant 1. Daardoor hoeven er geen tuinen te verdwijnen om het te realiseren. In de avonduren en tijdens de winter is het de bedoeling dat het pad wordt afgesloten. Daarom wordt er in deze variant geen gebruik gemaakt van sloten, maar wat hogere erfafscheidingen in de vorm van groene hagen. Het zorgt er wel voor dat het beheer van het afsluitbare pad bij de tuinparken blijft.

De tuinders houden de angst dat er in de nieuwe situatie elektrische fietsen en scooters door het park komen rijden. Dat heeft met veiligheid te maken, maar ook met bescherming van de natuur en biodiversiteit in de parken. Variant 2 sluit meer aan bij die wens van de tuinders. H+N+S stelt voor om bruggetjes of drempels toe te voegen om mogelijke snelheden af te remmen. Tuinders komen wederom uit op een verbetering/uitbreiding van de fietsroute over de Buitensingel. Als je daar een goede **snelle fietsroute** aanlegt, kan het fietspad binnen de tuincomplexen volledig recreatief worden ingericht. Om te voorkomen dat mensen hard door de parken rijden, wordt ook voorgesteld om van asfalt over te stappen naar bijvoorbeeld een pad van grind. Als recreatie het hoofddoel is, voegt een tuinder toe om te kijken naar een leukere route dan rechte lijn door de parken heen.

Het is duidelijk dat de gemeente Ouder-Amstel wil dat de tuinparken meer gaan aansluiten op de nieuwe woonwijk. Vanuit die gedachte denken de tuinders na over de **toegankelijkheid** van het park. Een verruiming van de openingsmaanden komt op tafel. In de avonduren blijft de route dan het hele

Verslag

jaar afgesloten, maar het seizoen van de parken wordt uitgebreid met een aantal koude maanden. De bond bepaalt de openingstijden van de parken: Dijkzicht sluit op dit moment in november, de rest in oktober. De tuinders kunnen dus in gesprek gaan of ze het waard vinden om het park ook in de winter beschikbaar te maken. De meeste deelnemers geven aan dat er in die maanden weinig tuinders op het park zullen zijn, omdat de natuur dan ook in ruststand is. Een korte sluiting van de fietsroute van december tot maart, wordt door niemand een probleem genoemd. Wat ook kan bijdragen aan de verbinding met de toekomstige bebouwing, is het toevoegen van ingangen die aansluiten op het nieuwe stratenpatroon. Daar zijn de meningen over verdeeld. Waar de ene tuinder blij wordt van extra toegangen via bruggetjes, houdt de ander het liever bij twee grote ingangen aan de zijkanen. Wel zijn de tuinders het erover eens dat de entrees van de tuincomplexen wel een opknappbeurt kunnen gebruiken om ze er wat uitnodigende uit te laten zien.

Vraag tuinder: *Gaan mensen hier wel wandelen?*

Antwoord andere tuinder: Bij Dijkzicht komen mensen uit de kantoren vaak even rondlopen. De tuinders hebben daar geen problemen mee.

Opmerking tuinder: *Beide ingetekende routes gaan langs de gasopslagplaatsen van Ons Lustoord en Dijkzicht. Goed om te controleren of de veiligheid dat toelaat.*

Funcities

Zelf geven de meeste tuinders aan geen functies nodig te hebben die er nu niet zijn. Wel snappen ze dat het een wens is vanuit de gemeente Ouder-Amstel dat er langs de fietsroute nieuwe voorzieningen komen. Onder meer om ontmoeting tussen tuinders en toekomstige bewoners te stimuleren. 'Whats in it for us?' vraagt een aantal tuinders zich af. Daar sluit niet iedereen zich bij aan: sommige deelnemers lijkt het juist leuk als er meer interactie komt tussen mensen. Op dit moment zijn er naast de clubhuizen onder meer al een rosarium, paddenpoel, pluktuin en een insectenhotel. De suggestie wordt ingebracht om mogelijke voorzieningen in het brede tussenstuk onder te brengen, zodat het op de tuinparken zelf rustig blijft.

De wens die breed wordt gedeeld tijdens de bijeenkomst is om goed gebruik te maken van **bestaande accommodaties** en zo min mogelijk te slopen. Veel deelnemers wijzen erop dat er al veel mooie plekken, speeltuinen en verenigingsgebouwen zijn. Bestaande speeltuinen kunnen dan bijvoorbeeld uitgebreid worden. De tuincomplexen kunnen een opknapper of gebruiken, maar zijn verder goed onderhouden. Een idee dat daarom positief wordt ontvangen, is het beschikbaar stellen van de clubhuizen als buurthuis. Maatschappelijke organisaties en verenigingen kunnen dan tegen een kleine vergoeding een ruimte huren. In het weekend kunnen de clubhuizen gereserveerd blijven voor tuinders, maar doordeweeks vaker in de avond geopend. Het blijft voor veel tuinders wel de vraag wie zo'n huis dan zou beheren en toezichhouden. Een tuinder tipt dat er wellicht budgetten zijn voor buurthuisfuncties, zodat iemand betaald de organisatie zou kunnen doen.

De optie van het pannenkoekenhuis – die eerder in het proces werd gesuggereerd – wordt niet heel serieus ontvangen. De tuinders vinden het geen kansrijk idee. Vooral omdat het lastig gaat zijn om een exploitant te vinden, die niet het volledige jaar open hoeft te zijn. Een theehuis nabij een entree en met ruimte voor natuureducatie valt al wat meer in de smaak. De tuinders zien namelijk graag voorzieningen die goed aansluiten bij de aard van de tuinparken. Op een natuurspeeltuin, een insectenhuis of een kas wordt bijvoorbeeld positief gereageerd. Moestuinen waren voorheen al

Verslag

aanwezig binnen het tuingebied, alleen waren er toen niet genoeg gebruikers. Met meer buurtbewoners wordt dat wellicht anders. Verder blijken sommige tuinders behoefte te hebben aan een paar praktische voorzieningen zoals extra fietsenrekken of een openbaar toilet.

Afsluiting

Als het uur voorbij is, vatten de discussieleiders samen welke belangrijke punten naar boven zijn gekomen. De belangrijkste keuzes komen goed overeen tussen de tafels: in de eerste variant kan geen enkele tuinder zich echt vinden, terwijl de tweede variant over het algemeen goed wordt ontvangen. Wel zijn er per tafel verschillende argumenten opgehaald, om het verhaal van die route mee te onderbouwen.

De belangrijkste zorgen bij variant 1 zijn het tuinverlies, het doorknippen van tuinpark Dijkzicht, gevaarlijke situaties in het verkeer, beperkte sociale veiligheid. Daar staan voor de tuinders weinig voordelen tegenover. Variant 2 past qua uiterlijk en gevoel beter bij de bestaande parken. Het alternatieve plan past ook bij de doelstellingen van de gemeente om een recreatieve route toe te voegen, zodat bewoner en tuinder elkaar kunnen ontmoeten. De vraag die H+N+S onder meer meeneemt naar de volgende bijeenkomst is wat de toegangen gaan worden. Qua functies is de wens duidelijk om zo veel mogelijk aan te sluiten op de faciliteiten die er al zijn. Tuinders hebben wel de zorg hoe de nieuwe functies, zoals het buurthuis, georganiseerd zouden worden.

Vraag tuinder: *Wanneer worden de huizen van De Nieuwe Kern ongeveer opgeleverd?*

Antwoord: De gemeente verwacht dat de eerste woningen klaar zullen zijn in 2027.

Vraag tuinder: *Wat als de gemeente Ouder-Amstel het niet eens is met ons alternatieve plan?*

Antwoord: Dat zou kunnen. Wij zorgen in ieder geval voor een redelijk alternatief, dat goed onderbouwd is. We denken dat de tijd en moeite die we als tuinders erin steken wel invloed gaan hebben.

Opmerking tuinder: *Vergeet niet het belangrijke argument van de natuur! In de eerste variant gaat de natuurwaarde veel meer achteruit dan bij variant twee.*

Vraag tuinder: *Zijn er voorbeeld van andere plekken waar de tweede variant is ingevoerd?*

Antwoord: In Alkmaar. De volkstuinten in het Westerpark zijn ook een goed voorbeeld: openbaar tijdens het seizoen, maar afgesloten in de nacht en buiten het seizoen.

Vervolg

H+N+S zal richting de volgende bijeenkomst meer werken aan een totaalbeeld, om te bespreken tijdens de themabijeenkomst van donderdag 7 december. De landschapsontwerpers zorgen de volgende keer voor een ontwerp waar ook de parkeerplaatsen en nieuwe tuinen (thema 2) in zijn meegenomen, om het geheel te kunnen bekijken. Tot die tijd mogen deelnemers eventuele vragen en ideeën mailen naar info@degroenekern.nu.